

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Status

SOCIALMEDICIN • MILJÖVÅRD • HANDIKAPPFRÅGOR

En bra läkare med gott om tid för sin patient är bättre än en dator, säger författaren och läkaren P. C. Jersild i ett enkät-svar på sid 12—13

Telefonservice för handikappade och pensionärer, initiativ och socialstyrelsens rekommendationer på sid 11

Om huset som inte existerar på sid 8 och om skogen som råvarukälla och livsmiljö på sid 5

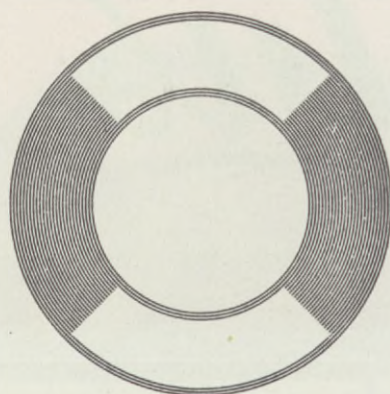
Bildkryss sid 17

Dokumentnovellen sid 18—19

nr 6 1971
juni-juli
pris 2:-

Trygg och Hansa har gått samman till ett företag...

TRYGG HANSA

ICA
– nästan alltid
i närheten.

**En kasse rymmer
så mycket.**

Mångsidig service, t ex.

Stadsbudens Åkeri & Express ek. för. Stockholm

Ombesörjer in- och utrikesflyttningar, emballering, packning, omflyttningar samt varutransporter av alla slag under fullständig försäkringsgaranti

Föreningskontor:

Birger Jarlsg. 99, tel. 32 97 80, 31 96 41, 31 14 60

Stadsbudskontor:

Birger Jarlsg. 99, tel. 30 04 28, 31 69 42, 34 70 93

Katarina Bangata 66, tel. 40 12 32, 43 85 68

Riddargatan 29, tel. 62 52 19, 62 14 77, 62 28 77

Bergsgatan 36, tel. 53 15 00, 53 55 00

Status

Organ för Riksförbundet
för Hjärt- och Lungsjuka

nr 6/1971 årgång 34

Ansvarig utgivare: **Einar Hiller**
Redaktör: **Erik Ransemar**

Förbundskansli:

David Bagares Gata 3, 1 tr, Sthlm C
Postadress: Box 3196,
103 63 Stockholm 3
Telefon: 08/20 09 23, 20 09 24
Postgiro: 95 00 11

Tryckeri:

Axlings Bok- & Tidskriftstryckeri,
Södertälje

Annonsspriser:

Omslagets sista sida kr 600:—
1/1 sida = 180 × 260 mm " 500:—
1/2 sida = 180 × 130 mm " 275:—
1/4 sida = 90 × 130 mm " 150:—
1/8 sida = 90 × 65 mm " 100:—
Färgannonser 25 % illägg.

Prenumerationspris:

Helår 20:—, halvår 11:—

Innehåll:

Probs	4
Skogen — råvarukälla, livsmiljö	5
Huset som inte existerar	8
Bo Martinssons starkaste intryck hittills: fångkollektivets nya sociala medvetenhet	10
Telefonservice viktig trygghetsfaktor för handikappade och pensionärer	11
Hälsokontroll genom data — en kort kommentar	12
Socialminister Sven Aspling har utsett ledamöter i delegation för företagshälsovård	14
Status bildkryss	17
Dokumentnovellen	18
RHL-information	20

Omslagsbilden: Foto-Hernried

Nordisk socialpolitik eller EEC:s?

Norden är idag inte något socialpolitiskt block även om arbetet inom Nordiska rådet fortsätter på utredningsnivå. Hur blir det då i framtiden? Ja, det beror på hur de nordiska länderna ställer sig till inträde i EEC.

Romfördragets regler om socialpolitik finns i paragraferna 117—122 under rubriken sociala bestämmelser. I enlighet med karaktären hos EEC är det socialpolitiska samarbetet främst sammankopplat med frågor om sysselsättning och arbetsförhållanden, förenings- och förhandlingsrätt samt arbetsrätt i övrigt, yrkesutbildning, social trygghet, skydd mot olycksfall i arbetet, yrkesskador och yrkessjukdomar samt arbetshygien. Det är alltså inom det område som vi i Norden kallar för arbetsmarknadspolitik som EEC:s tyngdpunkt inom socialpolitiken ligger. Därmed är också EEC:s politiska syfte klart framträdande. Eftersom människors trygghet vid skada, sjukdom, arbetslöshet och ålderdom avgörs av maktförhållanden på arbetsplatserna kan man också genom en gemensam styrning av socialpolitiken påverka förhållandena på arbetsplatserna samtidigt som man motverkar uppkomsten av olika grader av inflytande i de skilda länderna.

Finner kommissionen att det finns skillnader i medlemsstaternas sociallagstiftning som är ägnade att snedvrیدا konkurrensen inom EEC har den inte bara befogenhet utan också skyldighet att ingripa med stöd av paragraferna 100 och 101 i fördraget. EEC:s instrument för samordning av de sociala trygghetssystemen är de med stöd av artikel 51 i Romfördraget utfärdade förordningarna om flyttande arbetares sociala trygghet. Dessa förordningar gäller framför nationell lag. Den enskilde kan således inte åberopa sig på nationell lag i de fall där EEC:s förordningar är tillämpliga. Lagstiftning om ålders-, invalid- och familjepension faller under dessa förordningar och det spelar i princip inte någon roll om pensionen finansieras med skatter eller avgifter.

Sverige har nu sagt nej till medlemskap i EEC. Det betyder att socialpolitiken i Sverige kan utformas utan risk för ingripande av överstatliga organ. Det betyder alltså att arbetarna kan välja att sätta in kampen för bättre villkor även på socialpolitikens område jämsides med kampen för högre löner och större inflytande över sin arbetssituation utan att riskera regeringskomplikationer.

Hur går det då i framtiden om Norge och Danmark kommer med i EEC? Ja, det betyder att om Norge strävar efter att harmonisera sin socialpolitik inom hela eller något visst område med Sveriges så kan EEC-kommissionen ingripa om den bedömer att det hela leder till en snedvridning av konkurrensförhållandena inom EEC. En snedvridning av konkurrensen inträder ju alltid om något land har regler som avviker från de andra ländernas. Alltför gynnsamma villkor för de enskilda människorna får med sådana utgångspunkter samma dignitet som alltför ogynnsamma. Logiskt innebär detta en harmonisering till en minsta gemensam nämnare, dvs till en övernationell socialpolitik.

Under sådana förhållanden kan det i Norden endast bli fråga om att hålla systemet med konventionerna vid liv, i varje fall under den tid de tar fram tills dess Wernerrapportens tankegångar med full kraft slagit igenom inom EEC och fram tills dess EEC-kommissionen får tillräckligt inflytande för att ingripa i kraft av Romfördragets möjligheter och intolkningar.

De handikappade, som ur många synpunkter är de som har minst möjligheter att flytta mellan länderna, kommer att drabbas hårdast av en olikartad utveckling. För de nordiska handikapporganisationerna betyder det naturligtvis inte att det i framtiden blir meningslöst att samarbeta över gränserna. Det blir tvärtom än viktigare att hålla kontakt med utvecklingen på socialpolitikens område inom respektive länder i Norden. Vad som blir osäkert blir emellertid hur inflytandet kommer att bli för de handikapporganisationer som verkar i de länder som ansluter sig till EEC.

Erik Ransemar

Probs

NÄR GÄNGET SLAR TILL — EN SANN HISTORIA SOM UPPREPAS OFTA

Macke Nilsson skriver i *Fönstret* nr 4 om Industriförbundets försök att stoppa represssändningarna på TRU-serien "Vi kallar dom U-länder".

"Det hände i början av det här året. Någon ringde från Svenska Industriförbundet till TRU (Kommittén för radio och TV i undervisningen) och sa, att några intresserade gärna ville se TV-programmen kring kursen "Vi kallar dom u-länder", som gått i TV 2 hösten 1970. Kunde TRU arrangera en informell visning hos Industriförbundet?

TRU-ledningen — förmodligen smickrad över intresset och mån om att hålla kontakt med alla samhällsgrupper — sa ja.

Måndagen den 11 januari riggar personalen från TRU för den informella specialavdelningen i Industriförbundets lokaler.

TRU-rektorn Jan Henrik Lundh är där. Projektledaren Ingemar Petri, producenten Leif Hedman är inbjudna; det kan ju vara kul att höra vad dessa jäktade direktörer, som inte hinner se allt i TV, har att säga.

De väntar. Apparaturen riggas.

Plötsligt intågar 35 (trettiofem!) direktörer. I mängden skymtar också en gammal ambassadör, Sven Dahlman, som nu sköter utrikespolitik åt Industriförbundet, ett par toppmän från SIDA, informationschefen Bo Kärre och avdelningschefen Anders Forss, en ekonomiprofessor från Uppsala, Göran Ohlin.

Det finns skäl att misstänka — ja, det finns dokument på — att det lilla sällskapet från TRU känner sig lite överrumplad.

Ty vad som nu följer är inte en in-

formell visning, inte ett samtal, inte en debatt. *Det är en rättegång.* Protokollförd. Begagnad som underlag för domslut.

Det finns en benämning, som väl kommer från Sven Fagerbergs Gänget. Gänget hörs sällan, syns inte i makens korridorer, arbetar inte med metoder vi kallar parlamentariska. Men det fungerar.

Vad som hände hos Industriförbundet den 11 januari visar hur påtryckningarna går till: rättegången avslöjar vilka intressen som känner sig hotade av en fri debatt; händelsen blottar hänsynslöst de värderingar, som Gänget vill ska präglade undervisning och information i Sverige.

Vad blir resultatet av rättegången? Lyckas aktionen? Det verkar så.

Avsikten var att stoppa represssändningen. En reprisomgång i TV1 var planerad till våren och TV2 tänkte köra programserien i höst.

Studieförbunden bör längta efter repriserna, för det gick tydligen trögt att rekrytera folk till studiecirkel kring "Vi kallar dem u-länder". Förmodligen skulle en reprisomgång locka många av premiäromgångens tittare till debatt i studiecirkel. Till kurshäftet borde man då bifoga protokollet från rättegången hos Industriförbundet.

Men det blir kanske inga reprisar? Enligt uppgifter från Sveriges Radio har hela projektet 'lagts på is' i väntan på utslag från radionämnden — och det kan dröja.

Gänget har slagit till."

HALLA DÄR! HS-GRUPPEN VILL TALA MED ER OM SEXUELL SAMVARO

HS-gruppen vill komma i kontakt med kvinnor och män med varierande handikapp (tex rörelsehinder, syn- och hörselskador, allergiker mfl), för en intervju med frågor om åsikter angående samlevnad och sexuell samvaro, och om hur sexuallivet levs och upplevs.

HS-gruppen är en av SVCR (Svenska Centralkommittén för Rehabilitering) tillsatt arbetsgrupp för Handikappades Samlevnadsfrågor. Medlemmar: fl. lic. Maj-Briht Bergström-Walan, kanslichef Linnéa Gardeström, fil.mag. Bengt Lindqvist, docent Per

Olov Lundberg och socionom Inger Nordqvist.

Avsikten är att göra en liten undersökning utan siffror och tabeller i form av en beskrivande redogörelse. Resultaten av denna undersökning kommer att ha enorm betydelse i vårt arbete, för att underlätta samlevnad för människor med handikapp.

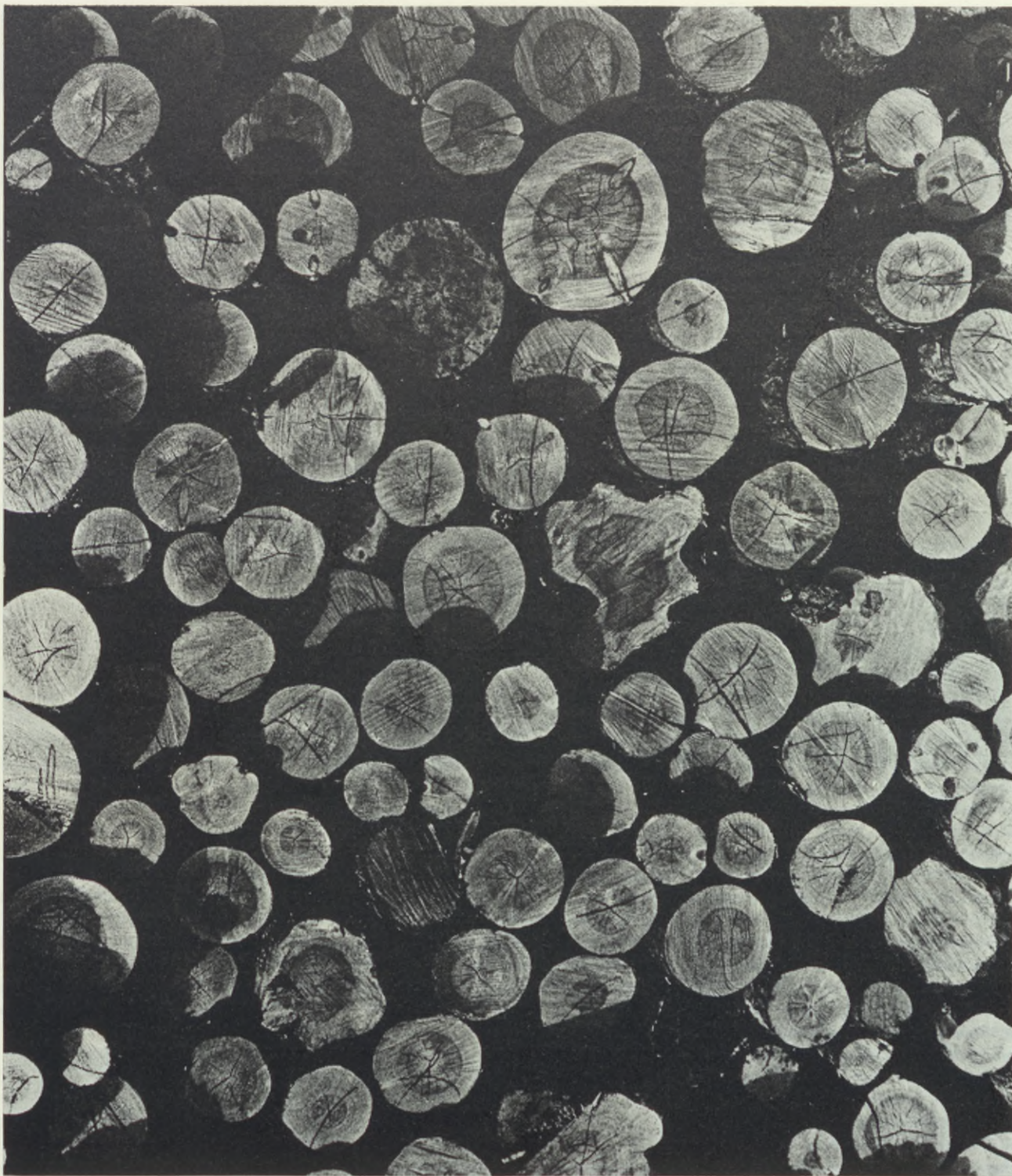
Det som försvårar en självklar samlevnad för många handikappade är omgivningens okunnighet om faktiska möjligheter. Vunna kunskaper genom bl a en sådan undersökning är ett effektivt sätt att bekämpa fördomar och okunnighet samt att föreslå konkreta åtgärder, och vi hoppas mycket av Er medverkan.

Ring eller skriv till HS-gruppens sekreterare Inger Nordqvist, SVCR, Fack, 161 03 Bromma 3, tel. 08/87 01 70.

I samband med Hörselfrämjandets Riksförbunds 50-årsjubileum — som skall firas i Stockholm den 21—23 maj — utges ett "protestmärke" mot buller. Det har inskriptionen "Bullret hotar hörseln". En liten grön syrsa nederst på märket får symbolisera den goda hörseln — den som i vårt tekniskt högt utvecklade, larmande samhälle hotar att alltmer förstöras. Bullret i världen ökar med 1 decibel per år, anser forskarna!

Märket kommer att säljas över hela landet, bl a genom Hörselfrämjandets 120 lokalföreningar. 1 krona kostar det. Behållningen av försäljningen skall Riksförbundet använda för att fortsätta och intensifiera sin kampanj mot det skadliga bullret, upplysa om det och varna för det, hos myndigheten, på bullriga arbetsplatser, hos enskilda människor. Att behovet av upplysning är stort har visat sig; Hörselfrämjandets informationsbroschyr "Du och din hörsel i en bullrig värld" har gått ut i 175 000 exemplar — efterfrågad av industrier, fackförbund, militära förband etc.

Skogen — råvarukälla, livsmiljö

Räcker skogen till och finns det risker för att man genom moderna avverkningsmetoder, besprutningar, utdikningar, kalvhuggningar etc kommer att ändra landskapet i en omfattning som leder till katastrof? Det är dom frågorna som STURE WAHLSTRÖM försöker att ge några svar på i denna artikel. Han skriver bl a om vad som sker i Brasilien, England, Vietnam. Det är ingen uppmuntrande läsning i vår vackra sommartid — men det är en nödvändig kunskap om vi inte skall helt besegras av kortsiktiga ekonomiska intressen.

Och landet hade att årligen glädja sig åt regn från Zevs' himmel...

Räcker skogen till? Kan vi bli av med skogen? Finns det risk för att man genom moderna avverkningsmetoder, besprutningar, utdikningar, kalhuggningar osv kommer att ändra landskapet i en omfattning som leder till katastrof?

Människan har under tidernas lopp gjort enorma intrång på skogarna, och resultaten har för det mesta varit förödande. Historien om den stora skogsskövlingen studerar vi bäst inom det jättelika område, vars utposter är Spanien i väster och Kina i öster. I Spanien, södra Italien, Grekland, Främre Orienten, Indien och Kina möter oss väldiga landarealer, där kala bergssluttningar och nakna kullar omger den mestadels torra åkerjorden. Jorderosionen har här under många århundraden förvandlat miljontals tunnland till sterila områden, där just ingenting kan växa.

Även i Nordeuropa, USA, Kanada, Brasilien, Australien, Nya Zeeland och på åtskilliga håll i Afrika har skogsskövlingen tidvis varit våldsamt, och katastrofala följder av skilda slag har inte uteblivit.

■ När regnet faller över en skog, droppar det stillsamt ned i marken, där det hålls på plats av rötterna på träd och buskar. Det rinner ned till grundvattenskiktet, varifrån det återkommer som källor under den torra årstiden eller kan hämtas upp med hjälp av pumpar och brunnar. När regnet däremot faller på öppen mark, sköljer det bort jordens ytskikt och skär ut stora klyftor. Under torrperioder blåser den pulvriserade markytan bort med vinden, som inte hindras av några träd. Det har på olika håll konstaterats, att jorden avlägsnats med ända till 7 cm om året.

Skogarna fungerar också som naturliga luftkonditioneringsorgan. Träden samlar upp värme under dagen och avger den långsamt under natten. Var och en som någon gång har sökt skydd undan dagens hetta inne i en skog vet hur mycket svalare det är där. Avdunstningen från trädens löv och barr har en kylande effekt, eftersom ångbildningen slukar värme.

Allt detta är naturligtvis välbekant även för trä- och cellulosaindustrins exploitörer. Ändå fortsätter de att ge ständigt nya och skrämmande exempel på kommersiell kortsynthet och cynism.

■ Så här står det att läsa redan hos Platon:

"Så länge landet var ofördärvat, voro bergen höga jordkullar, och de slätmarker, som nu ha namnet 'de stembundna', voro fyllda av fet mylla. Och på bergen växte det mycken skog, varpå i dag finnas tydliga bevis. Ty ehuru somliga berg nu för tiden endast ge näring åt bin, så ligger den tiden ej långt tillbaka, när det ännu fanns välbehållna takbjälkar huggna av träden i skogen och passande för väldiga byggnader. Där funnos även många höga, ädla fruktträd, och riktigt bete för boskapen. Och landet hade att årligen glädja sig åt regn från Zevs' himmel, och det rann ej som nu gagnlost bort från den nakna marken ned i havet. Ty landet sög det upp till sig i riklig mängd och förvarade det i den skyddande leran. Och detta vatten, som det druckit från höjden, lät det så flyta in i fördjupningarna och gav så på alla platser riklig näring för källor och floder. Heliga märken, som än i dag stå kvar vid de forna källor-

na, äro bevis på, att våra ord om dessa ting äro sanna." (Citatet hämtat ur *Platons skrifter* i svensk tolkning av Claes Lindskog, Sthlm 1923.)

■ I Brasilien i dag har skogsskövlingen fått en fruktansvärd omfattning. Man har ingenting lärt varken av Platon eller egna tidigare misstag. På en generation har väldiga skogsarealer kalhuggits, och det är särskilt landets nordöstra distrikt som drabbats. År 1900 var det under namnet Hump kända området till 40—50 procent täckt med skog. I dag är siffran under 5 procent! Bland de många tråkiga följderna märker man erosion och svåra översvämningar. För att försöka bemästra de senare har man nu beslutat satsa 2 600 miljoner dollar och utnyttja floderna för bevattning av de förstörda markerna.

I Kongo har den alltför intensiva skogsfällningen lett till ett annat fenomen. Jordtemperaturen blir om sommaren så extremt hög att jorden lateriserar, dvs. blir läder- eller tegelartad.

I England har man under senare årtionden huggit ned tusentals kilometer skyddande häckar. Erosion har blivit följden och skördarna har minskat.

I Schleswig-Holsten har man ökat jordens avkastning med 20 procent just med hjälp av häckar.

Ett skräckexempel på monokultur: planterad skog på Nya Zeeland.

De gamla stigarna blir färre och färre.

Enligt rapporter från European Working Party for Landscape Husbandry (Europeiska sällskapet för landskapsvård) har man i Nordeuropa med hjälp av häckar och läbälten minskat vattnets bortdunstning med en mängd som motsvarar tredjedelen av den årliga nederbörden.

■ Till allt detta kan läggas den huvudlösa utrotningen av skog i Vietnam med bladförstörelsemedel. En amerikansk rapportör från US Agricultural Research Service (Förenata staternas forskningstjänst för jordbruket), Fred Tschirley, skriver: "Avlövningsprogrammet har vållat ekologiska förändringar. Jag anser inte att dessa ändringar är oåterkalleliga, men det kan ta lång tid innan en fullständig återhämtning har åstadkommit. Träd av mangrovetypen dödas med en enda behandling. Regenerering av mangroveskogen till dess ursprungliga tillstånd kommer uppskattningsvis att ta tjugo år."

Samma medel har som bekant använts för besprutning av lövsly i svenska marker. Både folk och få har be-

visligen förgiftats, stora lingonarealer har förstörts, och genom att lövbärande växter, som har en viktig uppgift för humusbildningen i markerna, utrotats, har självfallet också jordens mikrovärld tagit mer eller mindre skada.

Skogsbolagens vision av en skog tycks vara idel snörräta rader av lika gamla granar och tallar. Björken skulle förmodligen snart ha varit helt utrotad här i landet om inte händelsevis priset på björkmassa börjar stiga. Dessutom behöver ju björken numera inte flottas (det blev för mycket sjunkvirke av det trädslaget), utan kan fraktas med lastbilar och traktorsläp, liksom merparten av övrigt virke.

■ Skogsexperterna är sannerligen ett säreget släkte. De talar ett språk som är helt anpassat till exploateringsintressena. De ordar vitt och brett om rationellt skogsbruk, lönsamhetsaspekter, tillväxt- och uttagsmöjligheter etc. Med andra ord: hårdexploateringen skall till varje pris fortsätta. Omsättningen i pengar måste outhärligt öka. I framtiden skall man

plantera ny skog (= skapa vidriga monokulturer), konstgödsla, konstruera helautomatiska avverkningsmaskiner och man vet inte allt. Att den svenska skogsindustrin är starkt överdimensionerad och att det följaktligen är skogskövling man bedriver, aktar man sig noga för att tala om. Och detta trots att varje skogsman i sitt innersta måste vara klart medveten om att så lyder den brutala sanningen.

Redan under 1930- och 1940-talen gav skogstaxeringarna upphov till alarmerande besked om att skogslandet Sverige levde över sina tillgångar, dvs att industrin genom virkesuttag som översteg återväxten tärde på kapitalet. I början av 1950-talet fick man veta att skogskapitalet i Norrlandslännen minskade synnerligen kraftigt, men redan några år senare hade man märkligt nog kommit till ett helt annat resultat. Det talades om "outnyttjade kapaciteter" och man spådde att det i slutet av 1960-talet och början av 1970-talet skulle kunna göras långt större råvaruuttag än tidigare utan att virkesbalansen rubbades.

Forts sid 15

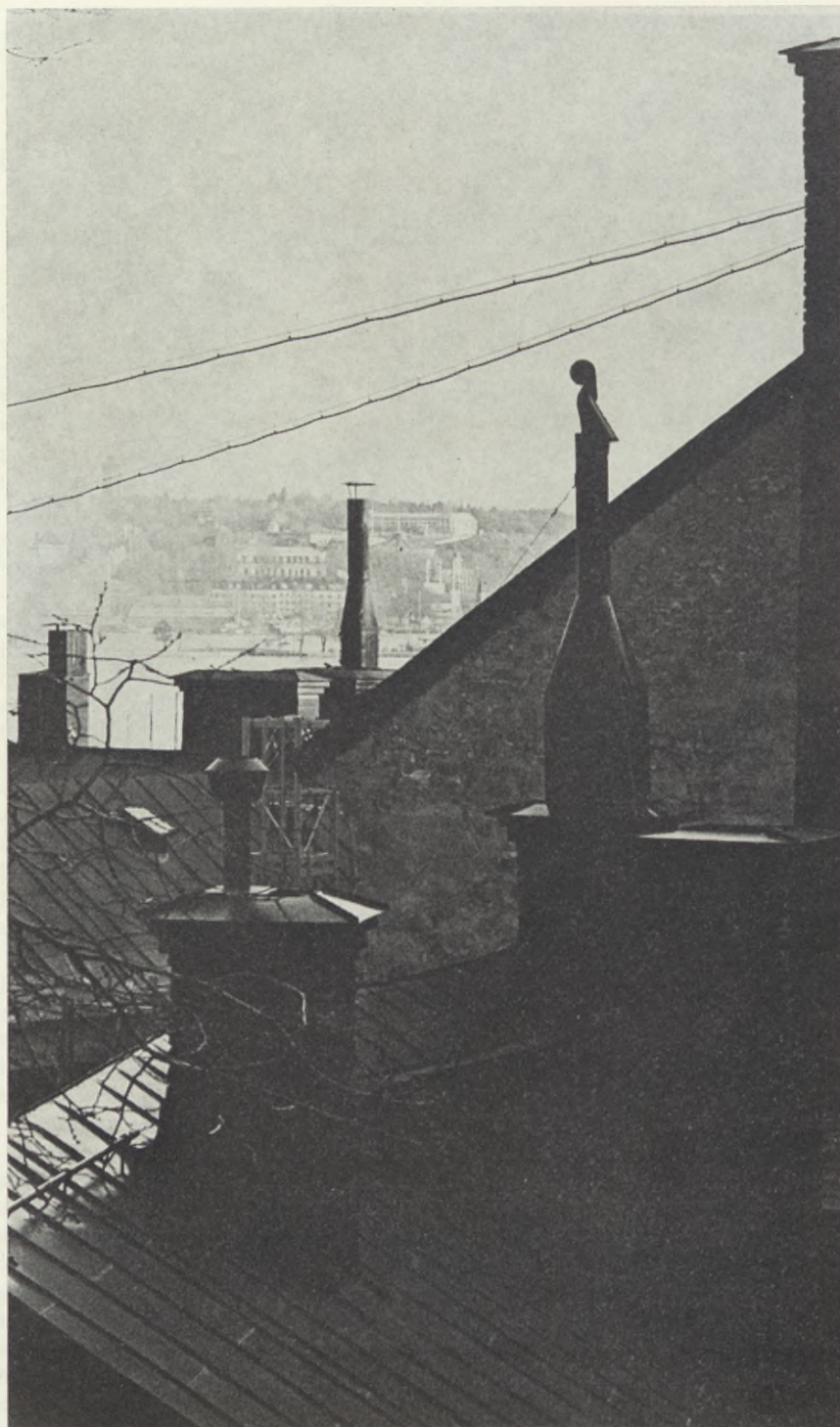

Foto: Mark Markefelt

Den som hyr en äldre villa i en växande förort kan råka ut för följande saker: Möss under köksgolvet, sinande brunn, grannar som bråkar över att avloppsvattnet rinner ut på deras tomt, kommunalt vatten och avlopp med åtföljande hyreshöjning, hyresnämnd, en grävskopa och en skrotbil på tomten, omfattande vattenstöld från grannarnas sida med polisutredning som följd samt div. andra vedervärdigheter. Utöver detta kommer att den arme husägaren, som på grund av ständig jordvärdesstegring drabbats av höga skatter, vill att vi ska flytta. Han kan tjäna mycket mera på att sätta in några sängar i varje rum och hyra ut dem som möblerade. Allt detta har ERIK NYHLEN råkat ut för.

Huset som inte existerar

Min hustru hade från början en skeptisk inställning till mössen men sedan de stötta musföräldrarna radat upp sina söta telningar i fotografisk pose på kylskåpet veknade hennes hjärta. Nu matar hon dem med ost. Även hunden hade från början en aggressiv inställning men har sedan länge övergått till föraktfull neutralitet. Han vägrar på det bestämdaste att befatta sig med mössen.

Vatten fanns i vattenledningen, som kom från en brunn ute på tomten, tills de i närheten började spränga för att bygga en fabrik. Jorden blev då så omskakad att grundvattnet sjönk. Det verkade nästan som om botten gått ur brunnen; vattnet bara försvann. Tusentals liter vatten påfyllda från en tankvagn försvann på några minuter.

■ Vi klagade hos värden som bor i en annan stad och hos myndigheterna. Värden sa att han inte kunde göra något åt det men att han på våra vägnar gladdes sig var gång det regnade därför att vi då kunde sätta kärl under stuprännorna. Myndigheterna lovade att utreda saken. Vi gladdes åt de goda tankarna och åt regnet men när vintern kom och vi fick traska långa halvåriga vägar för att hämta vatten kände vi glädjen en aning grumlad.

Det blev valår. Tillsammans med

några grannar som dels saknade vatten och dels klagat över att vårt avloppsvatten rann ut på deras tomt uppvaktade vi samtliga politiska partier. De beklagade denna brist i ett expansivt hörn av folkhemmet och skyllde naturligtvis på varandra, men varje parti lovade att så fort det fick ökat inflytande i kommunen skulle vattenfrågan avklaras. Vi fruktade nu att det skulle bli en strid om högervatten eller vänstervatten men frågan lyftes över partierna och vi fick samlingsvatten. Det smakade i alla fall som vanligt vatten och vi kände oss nöjda och glada.

■ En dag kom ett brev från husägaren i vilket han omtalade att han på grund av de höga skatterna, räntorna, den tilltagande inflationen och en vidtagen standardförbättring, dvs vatten och avlopp, ansåg sig nödsakad att fördubbla vår hyra. Han hoppades att denna nödvändiga åtgärd inte skulle grumla vår vänskap. Vi klagade hos hyresnämnden, som tydligen inte ansåg att ärendet var brådsakande, och fortsatte att betala den gamla hyran.

En morgon stod en grävskopa och ett bilvrak på vår tomt. Föremålen hade utan att varken vi, mössen eller hunden reagerat kommit dit om natten. Nu tänker nog värden gräva bort både huset och oss, sa min hustru pessimistiskt. Vi får väl se, sa jag. Dagarna gick, föremålen stod kvar och någon ägare till dem såg vi aldrig till.

■ Det kom ett brev från värden där han klagade över att vi inte respekterat kravet på hyreshöjning och egenmäktigt gett tillstånd till parkering av en grävskopa och en skrotbil på tomt. Hunden anklagades dessutom för att ställa till sanitära olägenheter genom att på ett omdömeslöst sätt pinka i snön. Värden ansåg att vår vänskap genom allt detta blivit så grumlad att han inte längre kunde ha oss som hyresgäster. Vi skickade brevet till hyresnämnden.

En dag såg jag en skara vördnadsvärda patriarker komma vandrande på vägen upp mot huset. Det är pensionärer på utflykt, tänkte jag. Det är tomtarnas vaktparad, sa min hustru som fascinerats av ett par stora helskäggar. En av patriarkerna råkade halka och höll på att falla i ett nödortigt täckt dike som uppstått när kommunen dragit fram de för vatten och avlopp nödvändiga ledningarna. Den halkande blev en aning upprörd och uttryckte sig i ordalag som inte passar i kommunala protokoll. En av farbröderna, som

Mardrömmen: motorstopp på väg hem till förorten?

tydligen hörde till de fromma i landet, uppmanade honom då att be Gud om kraft att stilla sin vrede.

■ Det var hyresnämnden som kom.

Vi började genast berätta om trasiga golv, korkmattor, hängande tapeter, vattenskadade tak och andra bristfälligheter. Hela denna ordström var bortkastad på de antagligen allvarligt hörselskadade patriarkerna. De grälade om vilken som var skulden till att det kommunala måttbandet blivit kvarglömt på kontoret. Vårt generösa erbjudande om att låna dem ett måttband avvisades, det måste vara ett kommunalt sådant. Det visade sig att alla förde med sig egna måttband och sedan de grälade en stund kom de överens om att de olika partsrepresentanterna skulle mäta upp var sin del av huset. Om tvist om mätten sedan uppstod skulle den opartiske ordföranden avgöra denna. Patriarkerna kröp stönande omkring på golven och mätte. Den fromme konstaterade att huset hade samma mått som Noaks ark. En av de mindre fromma fnös och sa att med så dåliga golv och tak skulle ar-

ken knappast ha klarat syndafloden. Noa litade på Gud, sa den gudfruktige.

Under tiden hade den av högljuttal och mätningar störda musfamiljen krupit fram och i vanlig ordning ställt upp sig på kylskåpet. Nämndledamöter och möss betraktade varandra en lång stund med stum förvåning. Ordföranden framhöll sedan att sanitära olägenheter hörde till hälsovårdsnämndens kompetensområde och rådde oss dessutom att anskaffa gift eller fallor för mössen. Sedan min hustru förklarat att mössen antagligen skulle anse oss som ogästvänliga om vi vidtog sådana åtgärder avtågade hyresnämnden.

■ Efter ett par veckor kom ett brev vari det förklarades att huset inte kunde återfinnas på någon karta. De hade därav dragit den slutsatsen att huset inte existerade och beslutat sig för att uppskjuta ärendets behandling tills motsatsen bevisats.

Några dagar senare kom den okände ägaren till grävskopan och skrotbilen. Han hade en tid varit bortrest och inte riktigt vetat var han under tiden skulle ställa sin egendom. Eftersom denna

tomt var rymlig och låg nära vägen hade han ansett den som den lämpligaste uppställningsplatsen. Han hade dessutom av de kommunala myndigheterna fått reda på att huset inte existerade. Om inte husägaren och vi var snälla skulle han ta grävskopan och gräva bort hela huset. Att gräva bort ett hus som inte existerar är varken klandervärt eller åtalbart, förklarade han. Jag ringde till kommunalkontoret och anhöll om att huset skulle förklaras som existerande. Fastighetsnämnden och stadsplanenämnden kallades till extrasammanträde och tillsatte en utredningskommitté. En del av ledamöterna höll sig strängt till kartan och framhärade i att huset inte existerade. De övriga, som litade på sina ögons vittnesbörd, påstod att huset fanns. En ledamot som läst filosofi påstod med bestämdhet att man inte kan lita på sina sinnen och krävde därför logiska bevis för husets existens.

■ Det kom ett brev från värden där han klagade över en dryg vattenräkning och påstod att vi förbrukade mera vatten än ett medelstort samhälle eller en storindustri. Det hade dessutom kommit till hans öron att personer som inte bodde i huset hämtade vatten från en på baksidan belägen kran. Han påstod att vi lämnat dessa obehöriga personer tillstånd till detta. Vi hade aldrig blivit tillfrågade. Han uppmanade oss nu att omedelbart utrymma huset. Vi skickade brevet till hyresnämnden.

Efter några dagar kom en kriminalpolis som hade i uppdrag att närmare utreda en inkommen anmälan om mystiska stölder av vatten i huset. Saken ansågs så pass viktig att polisen tvingats uppskjuta utredningen av ett mord och låta en tjuvliga härja fritt medan den utreddes. När jag framhöll att huset enligt de kommunala myndigheterna inte existerade och att det desslikes kunde tänkas vara något fel på vattenmätaren trodde de först att jag tänkte slingra mig från ansvaret. Jag var nära att bli anhållen innan de fick bekräf-

telse på saken. Att stjäla vatten från ett hus som inte existerar är komplicerat och kriminalarna rynkade sina pannor för att kunna lösa problemet. Vattenledningen existerar dock, den är inritad på kartan och vatten har stultits och nu gäller det att finna den skyldige, framhöll en med Sherlock Holmes i slutledningsförmåga jämlik detektiv. De tågade sedan ut för att genom noggrann brottsplatsundersökning med tagande av fot- och fingeravtryck, blodprov, klädesanalys m m kunna få tag på de skyldiga.

■ Under tiden rynkar husägaren och ledamöterna i hyresnämnd och i den tillsatta kommittén bekymrat sina pannor. Jag skaffade till deras hjälp en filosof av den empiriska skolan som förklarade att existensen av hus och andra ting är obevisbar. Man måste förlita sig på sina sinnen. Nu pågår en strid mellan två filosofiska skolor och dels en politisk strid av samma innebörd. Ska man förlita sig på kartor, protokoll och andra handlingar eller ska man lita på sina ögons vittnesbörd? I väntan på att dessa strider ska upphöra utreder polisen vattenstölden; ett flertal misstänkta är tagna i förhör men inget anhängande har ännu skett. Husägaren vrider antagligen i förtvivlan sina händer men jag, hustrun, hunden och musfamiljen mår tämligen bra i vårt icke existerande hus. Över dörren har jag satt en devis formulerad av Cartesius: INGENTING FINNS, OM NÅGONTING FINNES SKULLE DU ÄNDÅ INTE KUNNA FÖRKLARA DET. Det enda hotet mot vår lycka är att grävskoepägaren vill gräva bort oss om jag inte dagligen bjuder honom på en konjak, vilket i längden blir dyrt.

■ Sens moralen i det hela är: Tänk dig noga för innan du köper eller hyr en villa i en expanderande förort. Ta först och främst reda på om huset existerar.

Foto: Mark Markefelt

Bo Martinssons starkaste intryck hittills: fångkollektivets nya sociala medvetenhet

Bo Martinsson som tillträdde som chef för Kriminalvårdsstyrelsen för ca ett halvår sen, skriver i *Fönstret* nr 4 om några erfarenheter från den första tiden:

"Utvecklingen på kriminalvårdens område har under de senaste månaderna varit i hög grad dramatisk och betydande förändringar i de intagna förhållanden på anstalterna håller på att genomföras. Överläggningarna på Österåker i månadsskiftet november—december förra året, där representanter för de intagna överlade om sina vitala frågor med representanter för kriminalvårdsmyndigheten och representanter för personalorganisationerna, lär enligt de rättslärda vara helt unika i världshistorien. Aldrig tidigare har i något samhälle företrädare för myndigheterna på jämställd fot och med allvarliga avsikter överlagt med demokratiskt valda fångrepresentanter.

Mina personliga upplevelser under dessa månader har varit många och skiftande och mycket av vad som skett griper väldigt starkt tag i mig rent emotionellt.

Det starkaste intrycket har dock varit styrkan hos fångkollektivets nya sociala medvetenhet. Detta att man med gemensamma krafter försöker påverka sina egna förhållanden, att man på allvar diskuterar behandlingsmetoder och säkerhetsaspekter och på ett helt nytt sätt genom studier förbereder sin argumentation avviker helt från det sterila 'kåksnack', som jag själv då och då kom i kontakt med under mitt arbete som advokat under femtioalet."

Gynna
svenskt
näringsliv

ALLT i pappersbranschen
billigast från
Skånska Papperscentralen AB
Sallerupsvägen 90, Malmö Ö
Tel. 93 54 30 - Växel

VID BESÖK I HÖÖR,
ät och bo på
Järnvägshotellet
God mat och gott kaffe
Propra rum
Tel. 0413/200 25

Telefonservice viktig trygghetsfaktor för handikappade och pensionärer

Socialstyrelsen har sänt ut ett meddelandeblad till socialnämnderna som vi tycker har så stort intresse att vi återger det i sin helhet med undantag för några korta avsnitt. Vi hoppas att vårt föreningsfolk och andra socialt och kommunalt verksamma följer upp hur man tillgodosett detta initiativ i deras respektive kommuner.

Med ålderdom och handikapp följer ofta en känsla av otrygghet och isolering. Många kommuner har en relativt väl utbyggd öppen åldringsvård med olika former av service som hemhjälp, sysselsättning och aktivering, färdtjänst, hår- och fotvård osv. Trots dessa verksamhetsformer kan man ej alltid tillgodose behovet av mänsklig dagligkontakt. Mång ensamma åldringar och handikappade oroar sig ständigt över att i händelse av akut sjukdom (benbrott, hjärnblödning, blodpropp, hjärtbesvär m m) bli oförmärksam på sin svåra belägenhet och tillkalla hjälp.

För att söka eliminera denna otrygghetskänsla och isolering har diskuterats olika former av alarmsystem. Problemet är att placera "alarmknappen" så att den kan nås var man än befinner sig i lägenheten.

Några kommuner har med goda resultat startat en form av service för åldringar och handikappade som innebär att man varje morgon per telefon kontaktar de personer som anmält sig till denna serviceform. Samtalen är i regel mycket korta men ger en stor trygghet då deltagarna vet att de i händelse av sjukdom ej behöver ligga ensamma längre än till morgonen. Idén med telefonkontakt har prövats av bl a Röda Korset som startat telefonkedjor på olika platser i landet. Telefonsjänsken bygger i regel på att en rödakorsmedlem startar eller slutar en kedja av telefonsamtal mellan pensionärer och handikappade.

"Kommunal telefonkedja"

Som tidigare nämnts har man några kommuner startat en telefonservice. I *Kristianstad* har verksamheten varit

igång sedan i maj 1969. Genom annonsering i ortspressen presenterade man den nya formen av service och uppmanade alla intresserade att anmäla sig till socialbyrån.

Hembesök

Ett 50-tal pensionärer ingår nu i telefonkedjan. Varje anmälan har följts upp av ett hembesök av den samariten som håller i verksamheten. Samariten har lång erfarenhet av både öppen och slutet åldringsvård. Vid hembesöket antecknar hemsamariten personuppgifter, adress och telefonnummer, namn på anhöriga eller grannar som bor på orten. Dessutom får samariten en dublettnyckel till lägenheten. Nycklarna förvaras sedan inlåsta på den expedition varifrån samariten tar de dagliga telefonkontaktarna. På denna expedition förvaras ett kartotek med kort för varje pensionär som är med i telefonkedjan. På dessa kort antecknas bortovaro tex lasarettsvistelser.

Vid hembesöket kan samariten bilda sig en uppfattning om bla pensionärens hälsotillstånd och "livssituation". Om det vid hembesöket framkommer att pensionären är i behov av hemhjälp eller ekonomisk hjälp gör en socialassistent ytterligare utredning.

Vid hembesöket poängteras noga att pensionären för undvikande av "onödiga" uttryckningar bör meddela samariten om han/hon skall resa bort.

Daglig telefonkontakt

Samariten ringer *varje dag* mellan kl 8.00—10.00 till dem som är anmälda till telefonkedjan. Varannan lördag-söndag blir samariten avlöst av en annan samariten.

Samtalen är i regel mycket korta.

Samariten frågar hur det står till och om allt är väl, önskar hon god fortsättning på dagen.

Om någon av pensionärerna inte svarar, kontaktar samariten den på kortet antecknade granne eller anhörig som bor närmast. När inte dessa kan ge någon förklaring till varför pensionären ej svarar gör samariten ett hembesök. Genom den lämnade reservnyckeln har man möjlighet att komma in i lägenheten. Samariten tar sedan eventuella nödvändiga kontakter med distriktssköterska, läkare eller sjukhus.

I de fall pensionären vid samtalet känner sig dålig gör hemsamariten hembesök eller kontaktar distriktssköterskan. Erfarenheterna från verksamheten har visat att många av pensio-

Forts sid 14

H-Pantotén-tabletter

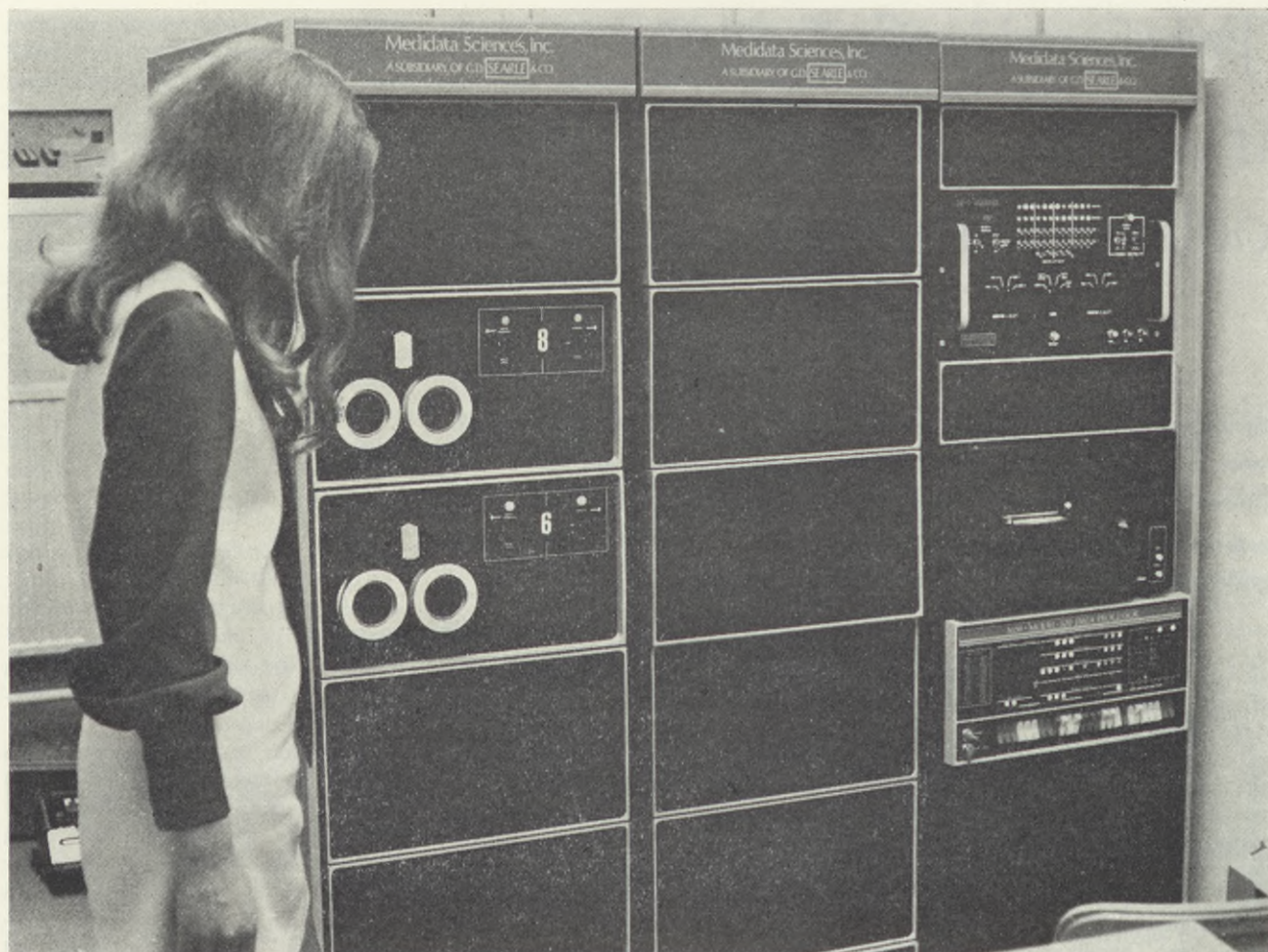
för intagning!

— allt mer berömda — finns i moderna **HERR- och DAM-FRISÖRSALONGER**, apotek och hälsokostaffärer.

Obs. Varning för efterapning! De äkta H-Pantotén-tabletterna finns endast i originalförpackningar med ovan avbildade damhuvud. (Patentskyddat.)

AD CARLS-BERGH BOKF. O. FARMACEUT. FABRIK

Hälsokontroll genom data — en kort kommentar

I förra numret presenterade vi ett engelskt initiativ för att tillgodose effektivitet och noggrannhet i företagens hälsokontroller av personalen. Vi ställde några frågor i ingressen till denna artikel. Vi frågade bl a vilka risker det kunde ligga i att en sådan anläggning inte drevs i samhällets regi, vilka garantier arbetarna hade att inte insamlade data användes i syfte att styra och utmönstra, vem som kontrollerade att frågorna som ställdes var relevanta och inte innehöll (dolda) värderingsfrågor. Vi har sänt artikeln och frågorna till ett antal institutioner och personer som vi tror kan svara på detta (om de vill). I detta nummer presenterar vi det svar som vi fått på vår enkät av författaren och läkaren P. C. JERSILD. Han är negativ till projekt av det slag som presenterades i artikeln i förra numret av Status.

P. C. Jersild svarar:

en bra läkare med gott om tid för sin patient... är bättre än en dator.

Hälsokontrollerna måste ses som ett led i en total sjukvårdssituation. Det innebär i allmänhet att den personal och de pengar som krävs måste tas ur sjukvårdsbudgeten. För att hälsokontroller skall vara försvarliga måste de därför cyniskt uttryckt "löna" sig, dvs de sjukdomstillstånd som upptäcks får inte vara alltför fåtaliga, de får inte vara bagatellartade och de måste kunna behandlas. Om man undantar enkla, billiga och riktade kontroller av typ skärmbild, är det i dagens läge tveksamt om allmänna hälsokontroller "lönar" sig — dvs om man inte hade hjälpt folk bättre med att lägga pengarna på något annat, tex en förstärkning av den öppna vården eller en utbyggd hälsouppllysning.

■ Mot denna bakgrund måste jag ställa mig negativ till projekt av BUPA-typ för Sveriges del. Privata initiativ som BUPA leder alltför lätt till att man "köper över" nyckelpersoner från den allmänna sjukvården. Vidare erbjuds BUPA:s tjänster endast utvalda grupper anställda i företag som har råd att engagera sig i BUPA. BUPA:s hälsokontroller kommer då sannolikt

att rikta sig mot människor som är bättre betalda och har bättre hälsa än genomsnittet. Hälsokontroller som erbjuds anställda av företagen har också ett betydande good will värde. Den arbetsgivare som inte är beredd att snera de egentliga kärnproblemen i arbetsmiljön kan därför elegant klara sig undan genom att erbjuda personalen BUPA-service.

Sammanfattningsvis anser jag att, när hälsokontroller någon gång i framtiden med säkerhet kommer att visa sig vara ett bra instrument, att dessa då självklart inordnas som en del i samhällets totala sjukvård.

■ Trots min principella negativism vill jag gärna ta upp ett par delproblem i BUPA-kontrollerna. Jag förbigår sekretessproblemen då dessa nyligen diskuterats i svensk press — att dra upp den debatten skulle föra litet för långt. BUPA:s svaga punkt är anamnesupptagandet och sammanvägningen av de fynd som framkommer. Jag menar att inget formulär i världen — även om det upptar 1 000 detaljfrågor — kan ersätta en vältränad läkares intervju i lugn och ro. BUPA:-appara-

ten registrerar bara vad patienten svarar, inte hur han svarar. Därför är apparatanamneser värdelösa om de inte kompletteras med en läkarintervju. Av artikeln framgår inte hur det är med den saken i BUPA, men erfarenheter från liknande projekt talar för att man med datorns hjälp försöker pressa direktkontakten läkare-patient till ett minimum. Dessutom misstänker jag att den kontakten lätt får karaktären av kria-rättning, dvs att läkaren sitter böjd över patientens frågeformulär och kastar en eller annan kompletterande fråga. Och det är en intervjuteknik man bör betacka sig för.

■ I stället för att bli bli ett undanskynt hjälpmedel bland andra, tenderar datorn att med sin tekniska glamour sabotera väsentliga principer inom läkekonsten. "Läkekonst" låter litet patetiskt, men jag kan inte hitta något bättre ord för det som datorerna hotar att utmönstra ur sjuk- och hälsovården.

■ De miljoner eller miljarder ett utbyggt BUPA-system skulle kosta kan man bättre använda till att utbilda flera läkare. Den utbildningen bör då innehålla rikligt med intervjuträning och även bibringa medicinaren att socialmedicinskt medvetande. Jag påstår alltså att en bra läkare med gott om tid för sin patient i de flesta avseenden är bättre än en dator.

P. C. Jersild
Läkare vid Statens
personalvårdsnämnd

Hellre en läkare än ett telexmeddelande.

TÄNK PÅ
HJÄRT- OCH LUNGSJUKAS
BLOMSTERFOND

Postgiro 95 00 11

närerna känner sig tryggare och mindre utlämnade genom denna verksamhet.

Samariten avlönas enligt samaritavtalet för den tid som åtgår att ringa samtalen. Dessutom får hon enligt samma avtal ersättning för tid för eventuella uttryckningar.

I Nyköping pågår en liknande verksamhet sedan den 1/9 1970. Två medlemmar i handikappföreningen delar på arbetsuppgifterna genom att var sin vecka från sina hem ringa upp dem som är anmälda. Personal från den sociala hemtjänsten har gjort upp ett kartotek enligt samma system som Kristianstad.

Om någon av pensionärerna inte svarar vid de dagliga telefonsamtalen kontaktas hemtjänst som gör utredning.

Socialnämnden har i samband med starten av denna verksamhet låtit installera telefon hos några pensionärer som saknat sådan.

De två personer som sköter verksamheten avlönas per timme enligt samaritavtalet. Dessutom avges månadsvis en rapport om hur många telefon-

samtal man ringt och med ledning av denna rapport lämnas ersättning för kostnader för telefonsamtalen.

Socialminister Sven Aspling har utsett ledamöter i delegation för företagshälsvård

Socialminister Sven Aspling har tillkallat ledamöter och ersättare i den företagshälsvårdsdelegation, som nyligen knutits till arbetskyddsstyrelsen. Delegationens uppgift är att främja företagshälsvårdens utveckling och att vara kontaktorgan i dessa frågor mellan företrädare för arbetsmarknaden, sjukvården och arbetarskyddet. Bl a gäller det möjligheterna till samordning och samverkan mellan företagshälsvården och den offentliga hälso- och sjukvården för att på bästa sätt utnyttja tillgängliga resurser. En

viktig uppgift för delegationen blir att utforma närmare riktlinjer i olika frågor som sammanhänger med utbyggnaden av företagshälsvårdens läkarresurser. Följande ledamöter ingår i delegationen:

Generaldirektör Otto Westling,
Arbetskyddsstyrelsen, ordförande

Generaldirektör Bror Rexed,
Socialstyrelsen

T f avdelningschef Gunnar Andersson,
Arbetsmarknadsstyrelsen

Överdirektör Sven Forssman,
Arbetsmedicinska institutet

Sekreterare Olle Gunnarsson,
LO

Med. lic. Erik Bolinder,
LO

Bitr. direktör Karl-Erik Nilsson,
TCO

Med. lic Sten Granath,
Sveriges läkarförbund

Med. lic. Nils Mareliez,
SAF

Direktör Sten-Sture Landström,
Svenska kommunförbundet

Förbundsdirektör Bengt Olsson,
Svenska landstingsförbundet

HULTAFORS Sanatorium Fysikalisk-Dietisk kuranstalt Enskilt Sjuk- och Konvalescenthem

300 m ö. h. i stärkande barrskogsluft. 155 vårdplatser. Behandl. av reumatiska åkommor, nervsjukdomar, mag- o. tarmlidande, luftvägs-, hjärt- och kärlsjukdomar och andra sjukdomar. Vila och rekreation. Ej sinnessjukdomar eller tbc. Överläkare Dr N. Blomstedt. Invärtes sjukdomar. Spec. Hjärtsjukdomar.

Begär prospekt. Tel. 033/950 50
Pa 510 38 HULTAFORS

Status Jul

kommer även i år.

Börja planeringen
tidigt. Då kan vi
även i år göra en
bra försäljning.

Lövskog — ängsmark.

SKOGEN...

Forts fr sid 7

■ I dag tycks man inte vara lika säker på den saken. Ty varför skulle annars panikresonemangen om rationalisering och rationaliseringstak, skogsgödsling etc. ha tagit en sådan omfattning? Fram till 1975 skall skogsbruket enligt planeringen ha slagit ut en miljon hektar "olönsam" åker och äng, och den arealen motsvarar ungefär all den brukade jord som nu finns norr om Dalälven och dessutom Värmlands och Västmanlands län.

Har man verkligen tänkt på de många och ytterligt komplicerade etiska och sociala effekterna — och kommer skogen verkligen att räcka även med de nya arealerna inräknade? Ingen förnuftig människa tror något sådant.

Norr om Sundsvall är virkesbristen sedan länge akut. Bristen täcks f n dels genom import och dels genom avveckling av lager. Omkring 1975 beräknas virkesbristen uppgå till 175 miljoner kubikfot. Detta även om man utnyttjar avverkningsmöjligheterna hundraprocentigt, och 115 miljoner kubikfot motsvarar mer än hälften av Svenska Cellulosabolagets totala behov, eller hela NCB:s eller större delen av Mo och Domsjö's råvarubehov.

De i dag ekonomiskt utnyttjningsbara virkesöverskotten finns främst i södra Sverige, och där är f n den industriella utbyggnaden mycket stark. Ja, så stark, att man inom en nära framtid kan räkna med virkesunderskott även i dessa trakter. Skall man då, när råvarukrisen sätter in på allvar, börja beså hela Skåne, Blekinge, Halland, Västergötland osv med gran och tall?

Sedan någon tid har avsevärda kvantiteter virke skeppats från Sydsverige till området norr om Ljungan. Dessutom har träflis importerats från Sovjetunionen.

■ DDT har förbjudits, PCB, ett ämne som liknar DDT, skall också förbjudas. Jordbruksministern har vidare meddelat, att Arbetsgruppen för skogsbruket kommer att till väsentlig del behandla kalhyggena, inte bara från landskapssynpunkt utan även deras påverkan på klimat, mark, djurliv och friluftsliv. Äntligen!

Redan för mer än hundra år sedan hade jord- och skogsbrukets folk en mycket stark intuitiv känsla för vad som var lämpligt och olämpligt att företa sig ute i markerna. I dag tycks intuition ha blivit ett fult och olämpligt ord. Man talar vållustigt om veten-

skapliga metoder och tekniskt framåtskridande, om lönsamhet, exportsiffror, konkurrenskraft osv, och under tiden man gör detta handlar man ungefär lika hänsynslöst som man gjorde under baggbölartiden i slutet av förra århundradet.

Domänstyrelsen och några enskilda skogsföretag, bl a Fiskeby Fabriks AB, har en "katekes" med bestämmelser om naturvården i sina skogar. Där påträffar man bl a följande punkter:

- Där skogen är av särskild betydelse på grund av belägenhet i närhet av samhälle, annan bebyggelse eller allmän väg, skall speciell hänsyn tagas till naturskönhet vid planerande av skogsvårdsåtgärder. Kalhyggen bidrar i allmänhet ej till förhöjande av landskapets skönhet och bör undvikas direkt intill bebyggelse.

- Holmar eller smärre öar — i sjöar eller mossar med gammal, stundom krokig och "ful" skog (enligt vedertagna skogliga begrepp) skall lämnas helt orörda.

- Gamla bebyggelseplatser (ödetorp eller andra övergivna boplatser): Själva tomplatsen och backen däromkring skall bevaras till minne av gången odlargärning.

- Enen skall ständigt skyddas, även i skogsmarken.

● Prydnads- eller säregna träd skall över huvud taget icke avverkas varhelst de förekommer.

Södra Sveriges Skogsägares Förening har uppsatt liknande regler i sexton punkter, och av dessa kan följande förtjäna att anföras:

● Skapa icke impediment genom kalavverkning på extremt torra marker!

● Var försiktig med avverkningar på impediment eller svärföringrade lokaler såsom kärr, myrar och berg!

● Undvik att avverka stormfasta och vackra lövträd i skogsbryn, mot sjöar och vattendrag etc.!

● Tänk efter först, innan Du avverkar ovanliga trädslag eller unikt formade träd! Botråd för hålbbyggande småfåglar och träd, som utgör häckningsplatser för rovfåglar, bör också om möjligt skonas!

● Tänk på att våra träd är världens förnämligaste pumpverk!

● Lövinslaget är ett hälsotecken i våra barrbestånd.

● Tänk på, när Du dikar, hur detta påverkar ovanför och nedanför liggande marker! Ibland kan Du bara skapa nya problem eller flytta problemen till annan plats.

● Låt icke kalavverkningar stå orensade för länge med restskog, toppbrutna och påfällda mindre träd etc.!

● Gör skogsägaren uppmärksam på hans stora möjligheter att med enkla medel försköna landskapet.

■ Domänverkets förutvarande mångåriga chef, Erik W. Höjer, skrev för många år sedan: "Skogen är inte heller för skogsmannen uteslutande teknik och ekonomi. Skog är landskap, och landskap skall vårdas för skönhetsens och trevnadens skull. Om ock i många avseenden präglad av folkets hushållning är den svenska skogen likväl i vidare mening natur."

"Katekes"-utdragen här ovan syndas det dagligen och stundligen på det allra grövsta emot i dagens Skogssverige. Och inte tycks det finnas så värst många skogsmän i ledande ställning som är landskapssinnade — och därmed i djupare mening ansvarsmedvetna — i den mening Erik W. Höjer avsåg.

Tjänstemännen i Skogsvårdsstyrelsen och i de stora skogsbolagen är alltid mycket snabba med åthutningar mot sk vanligt folk, som råkar ha en egen mening om hur det svenska landskapet, med stöd av naturvårdslagen, måttfull teknik och vanligt sunt förnuft, bör och kan vårdas. Man får ideligen höra hur naturvårdare, inklusive "vanliga naturälskare", överdriver och hur

fruktansvärt orealistiska de är i sin argumentation.

Det händer emellertid att ifrågavarande tjänstemän protesterar våldsamt när någon för någon för dem själva angelägen stads- eller annan tätortsmiljö förfulas och vandaliseras. Inte ens den mest välutvecklade byråkrat- och teknokratsjäl kan ju helt undgå att besmittas av en och annan irrationell och ur lönsamhetssynpunkt helt förkastlig tankegång. Gudskelov!

Självfallet är det ingen vettig människa som tror, att skogsindustrins lönsamhetstänkande och rationaliseringssträvanden är något som kan helt negligeras. Däremot finns det all anledning att understryka nödvändigheten av en ökad verklighetssyn när det gäller de trytande inhemska råvarutillgångarna, och i samband med den väldiga omstruktureringen av både jord- och skogsbruket är det hög tid att etiska, estetiska och sociala synpunkter får göra sig mera gällande än hittills.

Foto:

Mark Markefelt (sid 5)

Claes Wahlström (sid 7 o. 15)

En bra "medicin" är vila och vård på

MÖSSEBERG

300 m.ö.h.

Kurort med fullständig undersökningsavdelning för invärtes sjukdomar. Moderna behandlingsresurser jämsides med behaglig komfort och vila. Badhotellet har vacker omgivning med utmärkta promenadstråk. 9-håls golfbana (6 km).

Överläkare Dr. Rune Wikström.

Begär prospekt genom kamrerarkontoret

Mössebergs Kurort AB

FALKÖPING

Telefon 0515/100 46 växel 132 20

LINDARNA-FALUN

Postbox 405, 791 03 Falun 3

LOTTERIER - TOMBOLOR
BINGOVINSTER - FESTSERVICE
SPORTPRISER

RING 023/33050

Beställ våra nya kataloger

TILL ER SOM VÄVER

MATTVARP. Fiskgarn 12/6 obl. 13:50. Fiskgarn 12/6 i svart, mörkgrått, ljusgrått, beige, grön, blå, röd, brun 18:20. Stålnylon 9/3 grå 15:30. Terylene 9/3 grå extra stark 15:90. Lingarn (Bockens, grön etikett) 18:20. Varpning 2:30 pr kg. BOMULLSGARN, obl. 16/2 14:70, 20/2 15:30, 24/2 16:50, 30/2 17:60. Varpning utföres. MATTRASOR rejäla i bomull 2:65. PLAST Gislaveds, 35 färger 5:90. Över 25 kg 5:60. FLOSSAPLAST i spolar om ca 0,25 kg i 13 färger 9:40. VÄVSTOLAR, VÄVREDSKAP m. m.

Moms inräknat i priserna.

Broschyr gratis. Snabb leverans. Full returrätt. Ett trevligt häfte med 10 mönsterförslag till plastmattor, solv, trampnotor samt råd och anvisningar. Pris 3:25.

VARULAGRET

510 10 HORRED — Tel. 0320/802 58, 804 04

STATUS BILDKRYSS

G. PERSSON

TUT TUT
TUT TUT...

SKÖNT MED
4 VECKORS
LEDIGHET!

POLIS

E4

VÄG- HAL- SIG	HÄR- RYN- KOR					BJÄS- SE	SES I AGAT			
PREP.							FENO- MEN			
		TRAK- TER	FLYG SNÖ I BLÅST				PING- PONG		KORT AV- SLAG	
HÄR VI I NORR							ÄTS FISKEN BIT AV E-18			
DAL- KARL YTTER- BIT		FINE- MANG		FLOD ENG. TITEL				RE- GE- RA	LEVER KONST- NÄR	
		MENA			KUNDE INTE BUTTER		RÄCKA TACKAR VI FÖR		EDE- RA- DE	
		SKAL- DJUR BLI SVART			KAN GE REUS SPRUCK- EN		TRIPP			
EDERA FACK- GLOSA			VIBRE- RADE FÄR GÄRTNER				EN START			
		BRUKAR GÅVA BÄI AVGUDA				VILJA FINSK BONDE				
SOM NU- DIS- TEN	LÄR- VA SEJ	GÖR STOR- FILM FRITT		AFRI- KAVAT- TEN	KROSSA "DUM- BOM"			FÖR BUKETT FYRA STYCKEN		
RYM- NING WALLE FÖTTER				VERK- TYG			LITE GALET			
							GRIPER SES I STIA		SOL- GUD	
ÄR GRÄ- AKTIG OCH U- PÄRA				KAN GÅRS MED GÄLAR				VRÅL		
			ATMOS- FÄR I LAG		BRUN- FÄR- GÄ					IT U

nr 6

Namn

Adress

Postadress

Lösningarna måste vara Status redaktion, Box 3196, 103 63 Stockholm 3, tillhanda senast den 10 aug. För att få deltaga i tävlingen skall tävlingsbrev vara märkta "Bildkryss nr 6". — Tre priser utdelas som vanligt, nämligen ett på 25, ett på 10 och ett på 5 kronor. Lösning och pristagarnas namn meddelas i Status sept.nr.

TORSTEN SÖDERLING

Hemma i Valplundaby

Den viktigaste resan jag gjort i hela mitt liv var den dag jag återsåg barnomsplätten, där jag som nyfödd valp blinkade första gången; alltså efter många års frånvaro konfronterades med mitt Valplundaby. I verkligheten heter platsen Karpalund och ligger vid linjen Hässleholm—Kristianstad, sju minuters tågresa från sistnämnda residensstad, där jag för övrigt under några terminer framgångslöst studerade vid läroverket. Så snart tåget lämnat Hässleholm började jag ivrigt granska landskapet genom kupéfönstret och tyckte mig känna igen både byggnader, träd och buskar. Till och med de betande korna på ängarna fick något speciellt sentimentalt över sig. Jag såg genast deras särart. Ingenstans i världen finns det svartvita klövdjur som liknar dessa som går och betar på barndomsängarna.

Redan när tåget stannade vid Vinslövs station började min hjärna arbeta med fakta och kurios. Vinslöv är nu riksbekant för en större möbelfabrik, men hur många vet att Vinslöv också gått till medicinens historia. Här upptäckte någon gång på 1800-talet en berömd dansk anatom ett litet runt, sär eget hål som bildas av bukhalans organ och han gav det namnet "Foramen Vinslovi" efter upptäcksplatsen — "foramen" är latin och betyder "hål". En person har sagt mig att detta är en legend och att det i verkligheten var anatomen som hette Vinslovi samt att

sagda vetenskapsman aldrig satt sin fot i Vinslöv eller därstädes dissekerat ett kadaver och gjort någon upptäckt. Det vore lätt att kontrollera detta men jag vill inte att kalla fakta eventuellt skall fördärva denna historia, som jag hörde av vinslövsadvokaten och sago-förtäljaren, framlidne lanthandlaren John Lindbom. Han som studerade sin juridik i 18 år och skrev en bok som numera är omöjlig att komma över: "Den svarta dagen och den vita natten" eller 36 terminer i de ekonomiska skyttegravarna i lund."

Vännen John var i varje fall från Vinslövs och jag har läst hans epitafium på gravstenen på därvarande kyrkogård, sålunda lydande: "Han levde sitt liv i sus och i dus, i sin ungdom vart han begravnen. En smådjävul ful med ögon av fosforljus, tog han själ över de stykiska haven."

Så stannar vi i Valplundaby, en gång säte för ett berömt ölbryggeri vars produkter avsmakades långt upp i Norrland, där de för styrka och smak befanns fullvärdiga, vilket är ett mycket gott omdöme för ett öl. Som barn lekte jag med bryggarens pojke. Vi brukade klättra på stegarna upp till randen av de stora kylkaren, hålla oss väl fast i kanten och sticka tungan i brygden. Detta var uppe på bryggeriets vind, där var alltid halvmörkt, solstrålar kom från gluggar i taket, förgyllede

dammet och vinden blev en sagoboks-värld. Det gamla bryggeriet är numera ombyggt till ett musteri, som divulgerar äppelmos och fruktsafter över hela landet. Nåja, dessa är kanske inte direkt skadliga för folkhälsan, men vad är en äppelmosindustri mot ett ölbryggeri.

Från musteriet gick jag tvärsöver järnvägen till stationen, där min far på sin tid slog i syrtut med röd flagga i ena handen, medan han lät den andra med enastående ekvilibristik skifta brevsäck med mannen i postkupéns fönster när de direktgående tågen susade förbi.

Nu lider stationen i Valplundaby av resandebrist, den är nerklassad. Förr fanns här stins, stationsskrivare, kontorsbiträde och två stationskarlar samt en banvakt. Nu sköts hela ruljansen av ett enda biträde som inte ens har en röd flagga utan svänger till avgång med en plåtrissa på ett trähandtag. Här drömde man en gång att ett storsambälle skulle växa upp kring det närliggande sockerbruket, att dess väldiga skorsten som behärskade slätten och betarealen skulle få många kolleger. Men den blev ensam. Företagaranandan här är inte industrialistisk, den håller sig till den goda, mylliga jorden.

I min barndom hade stationen både 1:a och 2:a klass väntsal. Den förra var för sockerbruksdisponenten och de bredare patronerna, men under kalla

I månadens prosabidrag för oss **TORSTEN SÖDERLING** till sin barndoms plätt: Karpalund vid linjen Hässleholm—Kristianstad närmare bestämt. Författaren är numera västkustbo, journalist som var med om den tid då Ny Tid kämpade för sin existens. Han har hunnit med att uppleva en hel del i olika delar av vår värld, bl a som sjöman. Han har också publicerat sig i bokform som poet och lyriker, med bl a två diktsamlingar.

vinternätter hände det att bägge väntsalarna humaniserades och hyste både luffare och zigenare. Här tatuerade jag in de tre luffarprickarna i mjukdelarna mellan vänster hands tumme och pekfinger, och här blev jag spådd av en trasgrann zigenaregumma, som träffade prick när hon sa till min mor: — Den pojken har långt att resa och mycket att lära!

Den ena väntsalen fanns faktiskt kvar, och jag gick in och mindes. Här satt jag en gång i min ungdom och berättade för de jordbundna hemmapojkarna om min första resa ut i världen. Jag hade varit "muggkalle" (hål-lit rent på toaletterna) på en stor passagerarbåt och varit i Amerika, och bland slättfolket fick jag en upptäcksresandes proportioner. Visst hade man hört talas om Columbus, men att han skulle sitta livs levande hemma i väntsalen, vem hade kunnat ana det! Jag minns inte exakt vad jag sa, men då såväl som nu berättade jag säkert ingenting annat än sanningen. Jag kunde visa dem en äkta femdollarsedel. Blekgrön till färgen och stark så man kunde tänja och dra i den.

De fick också se frihetsgudinnan (i miniatyr) samt en gul vimpel som det stod New York på med svarta bokstäver. Men vad var nu detta mot den vändbara överrocken, som jag hade på mig. Något dylikt hade aldrig skådats

i min hemsocken. På ena sidan var den ljusgrå och avsedd för vackert väder, på den andra var den av svart gummi och avsedd för regnväder. Alla kamraterna provade den. Den hade kostat två dollars. Säkert hade jag kunnat byta till mig åtminstone en begagnad velociped för denna underbara Amerikasouvenir.

Den lummiga bersån intill stationen är skövlad och där finns en torr grusplan avsedd för bilparkering, men inga fordon syns till. Tänk att här bland syrenerna höll stationens personal fordom kräftsvisor. Det var ljumma augustikvällar, de röda lyktorna lyste och bierkorkarna small. Far brukade sjunga en visa om "loppans stolta gång på rullgardinen" och hade ett fasligt besvär att få alla tysta så han kunde börja. "Försök att hålla klaffen, era bondhyvlar, så skall jag sjunga för er", brukade han säga när han "åskade silencium".

Jag följde landsvägen en bit. Betlukarna är i farten, kämpar som förr med ryggsnitt och solsting. En flicka ligger på knä och gallrar med studentmössan på huvudet. En sannerligen demokratisk solhjälp för en betlukerska. Stathusen nere vid ån är ersatta med ett par småvillor. I hiskeligt fallfärdiga statarhyblen fick det främmande betfolket förr bo under säsongen. De låg på gamla tidningar på trossbotten

och deras favoritlektyr var traslästa postorderkataloger.

Gamla Mor Karnas stuga kan jag inte finna under bokarnas hägn i vägkröken. Gumman ägde en stenugn och bakade surdegslimpor av berömd kvalitet. Det var ett svartbrunt, välbakat bröd som höll peristaltiken lika fin som om den gått med ett schweizerurs mekanism. Och hennes mandelkubbar, sedan! Varje gång man hade en tvåöring, gick benen som lärkvingar till Mor Karna. Med hennes dotterdotter gick jag hand i hand till söndagsskolan, hon hade mandelkubbar med sig som färdkost.

Jag går inte in i det hus där jag bodde som barn. Det vore kanske att klippa av det sista röda fantasibandet med evigheten. Ingen känner mig längre i Valplundaby och jag känner ingen. Varför känns denna resa då så viktig och betydande för mig? Kanske för att jag en gång reste härifrån för att vinna lycka och framgång och komma tillbaka och bräcka den sk fattigvården. Nu finns här ingen fattigvård att bräcka och om den fanns hade jag ingenting att bräcka den med.

Innan jag tar tåget mot Hässleholm sätter jag mig en stund i aftonsolen på bänken bakom stationshuset. Här finns en liten plantering med blommor, som lyser sköna av fin gödning och ans.

RHL INFORMATION

Regionkursen i Karlshamn får beröm Men kanske för många ämnen och för lite tid till grupparbeten, sa kursdeltagarna

Mellan den 26–28 mars 1971 hade jag förmånen att få delta i RHL:s regionkurs förlagd till Sveriges Trädgård = Blekinge och närmare bestämt — Karlshamn.

Dessa tre dagars kursverksamhet kan betecknas med ordet intensitet både vad gäller kursens omfattning och styrka samt beträffande den fina gemenskapskänsla vi upplevde. Kursledare var konsulent Bruno Landstedt från Riksförbundet som gjorde ett gott arbete för allas vårt bästa. Vårdinna för denna kurs var Alva Bengtsson vars vänlighet och omtanke om oss alla kändes som en mycket stark trygghetsfaktor.

Vad hände då under dessa dagar?

Fredagen den 26 mars ägnade vi oss åt inkvartering, genomgång av programmet och kursmaterialet samt avslutade kvällen med att se en film som belyste de problem som är förknippade med sjukdomen Cystisk Fibros. Denna film vars namn är "Ronden" har även visats i ett TV-program och har stor aktualitet för RHL som informationsmaterial om denna grupp, enär Föreningen för Cystisk Fibros nu är associerad till Förbundet.

Socialvårdens helhetssyn

Lördagen inleddes med att konsulent Gurit Åkesson, Karlskrona talade under rubriken: "Social omvårdnad".

Hon framhöll bla att socialvården

måste och skall vara människovård där helhetssynen skall präglja arbetet.

Kunskap om arbetsvård

Inspektör Ingemar Gustavsson, länsarbetsnämnden i Karlskrona gav oss kunskap om vad arbetsvård är och syftar till samt presenterade arbetsmarknadsstödets olika grenar och organisationer. Han önskade bla större aktivitet av handikapporganisationerna i länsarbetsnämndernas arbetsvårdsdelegationer. Han undrade även varför syn- och hörselskadade hade så dålig kontakt med arbetsvården.

Bättre turisttjänst

Efter lunch denna dag redogjorde undertecknad för handikapputredningens senaste betänkande "Bättre socialtjänst för handikappade" samt handikapporganisationens syn på betänkan-

det. Sedan tog kommunalrådet Sune Malmros med oss på en sightseeingtur med buss och presenterade Karlshamn m o på ett mycket charmfullt sätt, varefter staden bjöd oss på kaffe med dopp. Tack!

Förbundsaktuellt

Vi fick efter denna tur höra Bruno Landstedt presentera förbundsaktuellt. Bla kom han in på den starka ökningen av tbc-sjuka som registrerats enbart sedan förra året. De två danska vännerna från Boserup Minde, Danmark,

som gästade kursen, kunde verifiera att samma negativa trend har man kunnat konstatera i deras hemland. Orsaken till denna uppgång är under utredning.

Denna kväll slutade med middag, samkväm och underhållning av två glada, roliga, musikaliska och underhållande blekingar.

Aktuell socialförsäkring

Söndagen började med att direktör Knut Nylén redogjorde för aktuella socialförsäkringsfrågor varefter följde en presentation av det lokala försäkringsarbetet i Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län.

Kursen avslutades med en genomgång av de olika grupparbeten som pågått dessa dagar (tyvärr var tiden alltid för knappt tilltagen) samt med kurskritik.

"En bra och lärorik kurs med kanske för många ämnen och för lite tid för grupparbete var allas mening."

Tack för att jag fick delta och medverka samt en hälsning till Er alla som deltog samt en speciell hälsning till vårdinnan och till de danska vännerna.

Rolf Carlsson

P. S.

Jag måste även ge högsta betyg till personalen på Esso Motor Hotell, som var vårt kurscentrum, för all den goda service de bestod oss med.

D. S.

RHL ger stipendier till nordiska sommarkurser

RHL har åter erhållit inbjudan att sända deltagare till finska och norska förbundens sommarskolor om socialpolitisk verksamhet. Kostnaderna under kurstiden för helinackordering svarar resp. förbund för, men dessutom ställer RHL stipendier och resebidrag till förfogande för var och en av nedanstående kurser:

Libellits, Finland 2-7 augusti.

En svensktalande nordisk studiegrupp kommer att bildas, varför inga språksvårigheter föreligger. **Krokeide, Norge 9-15 augusti.**
Alta, Norge 14-20 augusti.

Sistnämnda kurs hålles alltså i norska nordkalottområdet och här kommer deltagare att utses bland inkomna ansökningar från Norrbottens och Västerbottens län.

Vi kan nämna att dessa kurser är mycket populära och platserna eftersökta. Förutom lärdomarna som kan inhämtas, ger de ju också tillfälle till härlig avkoppling i natursköna miljöer och kamratlig samvaro med nordiska grannar. Anmälan skall ske hos resp. lokalförening, som har ansökningsblanketter och uppgifter om stipendier m.m.

Ansökan skall vara gjord senast den 15 juni.

Årsmöte i Malmö med uttalande mot "smällarna"

Ett 40-tal delegater hade samlats på Öresundsgården i Limhamn den 3 april. Deltagarna var mycket imponerade över Öresundsgårdens anläggningar, som sågs som ett mönster för framtidens åldringsvård.

Efter 12 års som organisationens ordförande avgick Bengt Jarnhäll på grund av hälsoskäl. Till ny ordförande valdes Evert Mathiasson, Landskrona. Ny ledamot i styrelsen blev Inez Nilsson, Malmö. I övrigt blev det omval över hela linjen. Under årsmötet diskuterades bl.a. konvalescenthemmens framtid och det vilade en något tryckt stämning över mötet då det finns risk för att vi mister vår konvalescentvård i nuvarande form. Mötet diskuterade också påsksmällarna och uttalade sig enhälligt för ett förbud mot smällandet. Det är angeläget att bl.a. skolorna och föräldrarna upplyser barnen om de risker som speciellt hjärtsjuka utsettes för.

Svanholmen firades

På kvällen samlades ca 200 medlemmar i Limhamns Folkets Hus för att fira Svanholmens 20-åriga verksamhet. Hedersgäst var en av hemmets grundare, Gustav Bengtsson, Malmö med fru samt Birgit Svensson, Malmö. Som hedersgäst var också Einar Hiller från Förbundet inbjuden, men måste tacka nej på grund av hälsoskäl.

Samtliga erhöi en minnestavla över Svanholmen som jubileumsgåva. I sitt tacktal erinrade Gustav Bengtsson om de svårigheter som man mötte då hemmet skapades. Det är typiskt för de handikappade att genom egna initiativ peka på de behov som föreligger och på så sätt visa vägen för myndigheternas agerande.

Avgående ordf. Bengt Jarnhäll hylades också för sina stora insatser för de hjärt- och lungsjuka och då speciellt inom Malmöhus län.

Lokalföreningarna uppvaktade hemmet med olika nyttosaker. Riksförbundet visade sin uppskattning av Svanholmen genom att sända över en check på kr 4 000:—.

Tore Leijon

Olle Haglund ny ordförande i Sandviken

Föreningen för Hjärt- och lungsjuka i Sandviken har hållit årsmöte under ledning av C.O:s ordf. Erik Karlsson från Hofors. Medlemsantalet har under året minskat med fem och kassaomfattningen varit 12 584 kr framgick det av styrelsens berättelse. Föreningen har varit representerad vid ett flertal organisationer och möten för handikappade och träningsverkstaden Birkupan har utnyttjats i full utsträckning.

Samtliga ledamöter i styrelsen omvaldes, men omplacering skedde då både ordförande och kassören avböjde återval till sina poster.

AB EGNA BOSTÄDER

Box 4039, Norrköping

Tel. 011/12 18 64

Specialité: EBO-skåp och skåpsnickerier för handikapp- och åldringsbostäder

Tillverkare: **BRÖD. GRANBERG SNICKERI AB**
Box 4030, Norrköping. Tel. 011/12 12 24, 12 23 70

Tänk på

HJÄRT- OCH LUNGSJUKAS
BLOMSTERFOND

POSTGIRO 95 00 11

Årsmöte i Gävle med 25 års aktiviteter att fira

Gävleborgs län centralorganisation för de Hjärt och Lungsjuka har haft årsmöte, det 25:e noga räknat.

Ordf. Erik Karlsson, Hofors klubbade snabbt igenom de olika punkterna på dagordningen.

En nedläggning av lokalföreningen i Ockelbo förelåg på dagordningen men bordlades tillsvidare. Det framkom ett förslag att de medlemmar som i fortsättningen skrivs ut från sjukhuset, själva fick välja att tillhöra lokalföreningarna i Sandviken eller Gävle.

Vid val av funktionärer för verksamhetsåret 1971—72 blev det i stort sett omval över hela styrelsen.

Efter lokalföreningarnas redogörelse, överlämnades ordet till konsulent Bruno Landstedt, som talade om aktuellt inom förbundet.

Ordf. Erik Karlsson avslutade årsmötet med att inbjuda samtliga till 25-årsjubileumssupé å Texilgården.

Under maten framförde lokalföreningarna sina hyllningar, från riksförbundet överlämnades en stilfull ordförandeklubba, äldre årgångar av medlemmar inom lokalföreningarna berättade minnen m.m.

Debatt hos föreningen Aros i Västerås

De hjärt- och lungsjukas lokalorganisation i Västerås, har haft möte. Konsulent Bruno Landstedt från riksförbundet orienterade i aktuella förbundsfrågor, bl. a. om medverkan i det handikappråd som är under utveckling.

Ett annat problem som förorsakade livlig debatt, var den särbehandling som våra lungsjuka medlemmar på senare tid drabbas av vid vård på en del av landets lungkliniker. Den åtskillnad och isolering från icke lungsjuka patienter som förekommer, tar under vissa förhållanden rent beklämmande uttryck, och man löper mycket stor risk att smittoskräck härigenom återupplivas.

Göteborg har startat kommunal informations- central för handikappade

Måndagen den 10 maj öppnar Göteborgs kommun en informationscentral för handikappade. Hit kan handikappade ringa och få uppgift om vilka offentliga lokaler som är tillgängliga med hänsyn till olika slag av funktionsnedsättningar. Man kan också få viss information om resväg, parkeringsmöjligheter etc. Verksamheten sker i socialförvaltningens regi.

En undersökning om 464 offentliga lokalers tillgänglighet i Göteborg ligger till grund för Handikappguidens arbete. Undersökningen har gjorts av en arbetsgrupp med företrädare för handikapporganisationerna, socialförvaltningen och statistiska kontoret i Göteborg.

De lokaler som inventerats är sådana som handikappade har stort behov av att besöka som tex kommunala institutioner, sjukvårdsinrättningar, apotek, försäkringskassor, postkontor, banker, fritidsgårdar, bibliotek, teatrar, kyrkor, restauranger, varuhus. Vid undersökningen visade det sig att endast 12 lokaler var helt handikappanpassade med hänsyn till både tillgänglighet och kommunikationer.

Handikappguiden är belägen i Färdtjänstens lokaler på Friggagatan 8, tel. 19 41 16 eller 19 46 22 — och är öppen 09.00—19.00 varje dag utom lördag och söndag.

Pristagare bildkryss nr 4

- 1:a pris Betty Pettersson, Moshult, 340 30 Vislanda
- 2:a pris Vollrath Andrén, Stakegatan 3, 531 00 Lidköping
- 3:e pris Halvard Kassfeldt, Hornsgatan 24, 941 00 Piteå

Nya signaler om utredningar i frågan om yrkesskadornas försäkring

■ Beslut har nyligen fattats om införandet av en särskild arbetarskyddsavgift från arbetsgivarna, varigenom över 20 milj. kr årligen kommer att tillföras en arbetarskyddsfond för forskning, utbildning och information om arbetsmiljöfrågorna. För de äldre i arbetslivet ökar vi tryggheten genom förstärkt anställningsskydd och genom de nya möjligheterna till förtidspension redan vid 63 års ålder för äldre förvärvsarbetande med hårt och slitsamt arbete, sa socialminister Sven Aspling i ett tal för en tid sedan. Enligt siffror som nu håller på att sammanställas i riksförsäkringsverket har reformen av förtidspensionen medfört att nära 10 000 fler förtidspensioner beviljats under reformens första sex månader jämfört med motsvarande tid föregående år, varav flertalet är löntagare eller husmödrar i åldern 63—66 år. I åldersgruppen 63—66 år har ca 8 000 förtidspensioner beviljats under ett halvt år från reformens ikraftträdande mot ca 2 000 samma tid året innan.

■ En ny reform för att öka tryggheten i arbetslivet kommer nu att aktualiseras genom att regeringen har beslutat tillägga en utredning som ska göra en genomgripande översyn av hela yrkesskadeförsäkringen. Utredningsdirektiven syftar till en utbyggnad av vissa förmåner inom yrkesskadeförsäkringen, och även möjligheterna att införa rätt till särskilda invaliditetsersättningar vid arbetsolycksfall skall prövas. Det kommer också att ingå i utredningens uppgifter att utarbeta förslag till ett nytt system för samordningen mellan yrkesskadeförsäkringen och den allmänna pensioneringen. I fråga om yrkesskadeförsäkringens administration skall utredningen lägga fram förslag till en decentralisering av yrkesskadeärendena från riksförsäkringsverket till försäkringskassorna.

**NI HAR VÄL INFÖRT
RÖKFRIA SAMMAN-
KOMSTER? TACK.**

Världen hade mer verklighetsnära behov.

Frans Henrik Kockum insåg det. I slutet av 1860-talet ombildades hans verkstad till aktiebolag och fick namnet Kockums Mekaniska Verkstads AB. Verksamheten inriktades efter hand på skeppsbyggnad. Frans Henrik Kockum satsade rätt. Fortfarande är sjöfarten världshandelns viktigaste redskap. Idag är Kockums en storkoncern, som förstått att utnyttja sitt tekniska kunnande. Det här är Kockumgruppens fyra verksamhetsområden.

Till sjöss:

Kockums Mekaniska Verkstad, Malmö. Skeppsbyggeri. Kapacitet: Fartyg upp till 700.000 dwt. Fartygsutrustningar och reparationer.

På land:

Kockum Landsverk, Landskrona. Grävmaskiner och dumptrar i fullständig serie och direkt anpassade till varandra.

Till skogs:

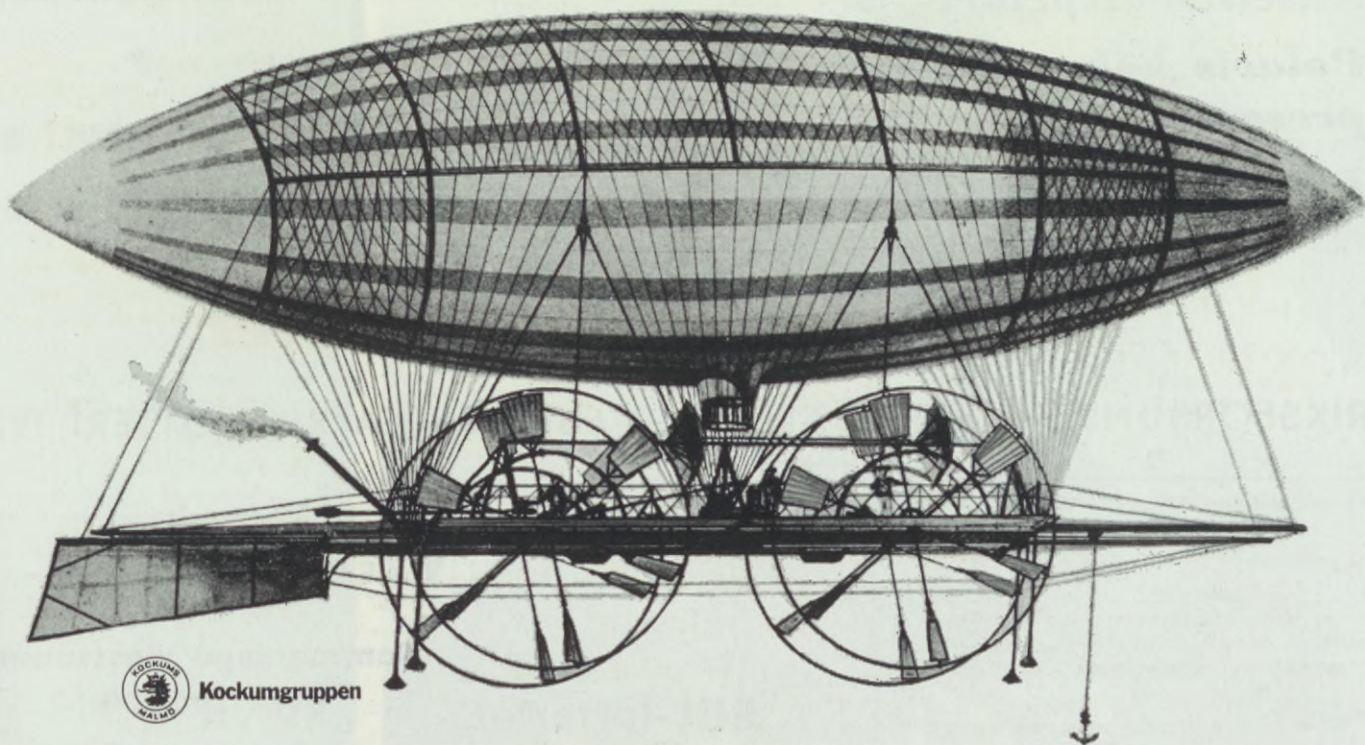
Kockum Söderhamn, Söderhamn. Sågverksutrustningar, barkningsmaskiner, skogstraktorer m. m. Ett komplett program för skogsindustrin.

På väg:

Kockum Interconsult, Falkenberg. Med den pneumatiska metoden för hantering av pulver och kornformiga bulkprodukter, containers av olika slag.

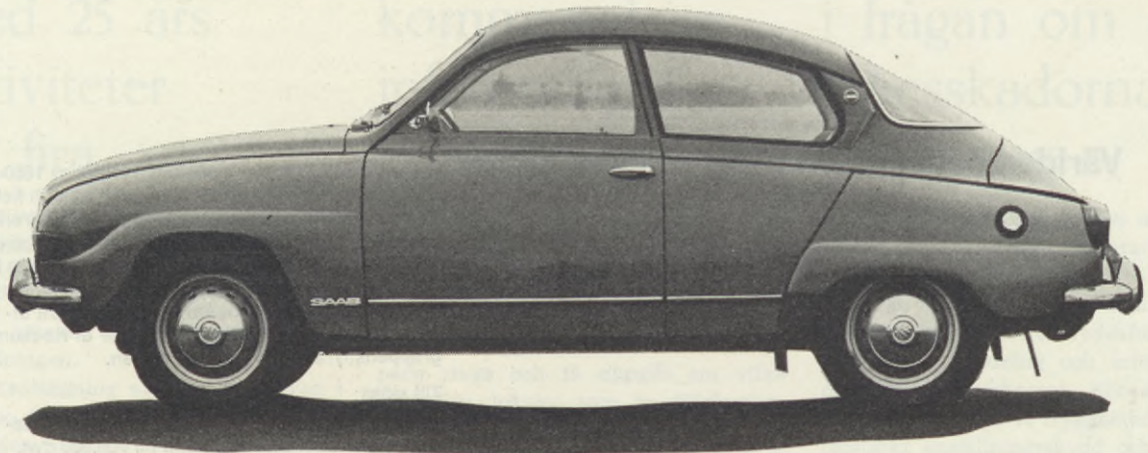
Det är i stort sett bara utvecklingen i luften vi inte ägnat oss åt.

Man hinner ju inte med allt . . .

Kockumgruppen

Toppvinst i RHL-lotteriet 1971

SAAB V 4 Sedan

Dessutom

FÄRG-TV Luxor Kavalkad

TV svartvit, Kurir med TV 2-programmet

Monark låghjulingar

Kassettbandspelare

***Polaris köksutrustning, stor
presentkartong***

Linnevaror, hushållsartiklar m.m. m.m.

**Inga väntans
tider!**

•
Dragning verkställd före
lottförsäljningens början

•
**Ni ser genast om
lotten ger vinst!**

4.625 värdefulla vinster

RIKSFÖRBUNDETS FÖR HJÄRT- OCH LUNGSJUKA RIKSLOTTERI 1971

Härmed beställes

..... st. lotter à 2:— att sändas mot postförskott
+ porto eller

..... st. lotter à 2:— att sändas varje månad
fr o m juni t o m sept. 1971 mot postförskott +
porto.

Dragningslista medföljer gratis.

Namn:

Adress:

Var god texta!

Sänd ej pengar med denna rekv.

Status 6/71

Frankeras
med
55-öres
frimärke

RHL-lotteriet

Box 3196

10363 Stockholm

LOTTPRIS 2 KRONOR
REKVIRERA NU

**Sammanlagd vinstsumma
över 200.000:—**

Vid rekvisition av minst 10 lotter i samma
sändning — portofritt.

Minst en lott till varje familjemedlem
ökar familjens vinstchans!